

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vprejema upravništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven tedna in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 152.

V Ljubljani, v ponedeljek 6. julija 1896.

Letnik XXIV.

Deželni zbor kranjski.

XVII. seja, dne 6. julija.

Zboru predseduje deželni glavar Detela, vlado zastopa deželni predsednik baron Hein.

Deželni glavar pozdravi poslance ter se spominja v iskrenih besedah pokojnega nadvojvode Karola Ludovika in prerano umrlega poslanca kanonika Kluna z nastopnimi iskrenimi besedami:

Med časom, ko je bilo pretrgano naše deželnozborsko zasedanje, zadela je našega presvetlega cesarja, cesarsko rodbino in vse narode širne Avstrije bridka izguba.

Dne 19. maja izdihnil je nadvojvoda Karol Ludovik svojo blago dušo ter sklenil življenje, katero je bilo posvečeno presvetlemu cesarju, državi in požrtvovalnemu delovanju v interesu humanitete, umetnosti in vede.

Nadvojvoda Karol Ludovik stal je kot starejši brat presvetlega cesarja najbližji cesarskemu prestolu, in človekoljubje njegovo vezalo ga je z vsemi narodi naše države, kateri živo obžalujejo izgubo plemenitega, ljudomilega cesarskega princa.

Nadvojvodi Karol Ludoviku zahvaliti je ustanovitev in organizacija avstrijskega društva rudečega križa, velike človekoljubne patrijotične naprave, katera je šteti v čast našemu stoletju.

Tudi človekoljubnemu društvu belega križa položil je kot pokrovitelj temelj in krepko podpiral blage društvene namene.

Kot protektor velevažnega zavoda — avstrijskega trgovskega muzeja pridobil si je neprecenljive zasluge za razvoj in napredek avstrijske trgovine in industrije.

Hvaležnost in ljubezen narodov ohranila bo nadvojvodi Karol Ludoviku trajni in veličastni spomin v zgodovini Avstrije.

Posebe ima dežela kranjska vzrok obžalovati to britko izgubo, ker je pokojni nadvojvoda obljubil, da prevzame pokroviteljstvo kranjskega muzejnega društva, ki se organizuje.

Deželni odbor je v imenu kranjske dežele izrazil potom deželnega predsedništva globoko sožalje presvetlemu cesarju in umrlega soprogi cesarski in kraljevi visokosti nadvojvodinji Mariji Tereziji.

Gospodje poslanci vzdignili so se v znak sožalja deželnega zbora, kar bo zabeleženo v zapisniku današnje seje.

Velečastiti gospodje poslanci! Danes vidimo na tej strani visoke zbornice prazni sedež, katerega je dolgo vrsto let zasedal naš dragi tovariš deželni poslanec kanonik Klun. Zdaj pa nikdar več ne bomo videli njegovega dobrovoljnega jasnega lica, nikdar več ne bomo gledali v njegove mile prijazne oči.

Neizprosna smrt pobrala ga je nenadoma in zatisnil je oči v daljni tuji deželi dne 8. junija.

Četrto stoletja stal je kanonik Klun kot časnikar, deželni in državni poslanec na braniku za pravice slovenskega naroda, za blagor domovine. Znale so Vam, prečastiti gospodje poslanci, njegove zasluge, in znano Vam je, da se je kot državni in deželni poslanec odlikoval po svoji nadarjenosti, neumorni delavnosti in marljivosti. Bil je vzor vestnega domoljubnega poslanca.

Dežela Kranjska zgubila je z njim jednega najboljših svojih sinov, deželni zbor zgubil je visok nadarjenega delavnega poslanca, katerega bo še dolgo vrsto let težko pogrešal.

Umljiva in opravičena je torej splošna žalost, katera je nastala v naši domovini in vseh pokrajinah, kjer Slovenci prebivajo, po smrti toliko zasluženega domoljuba.

Daleč od domovine, katero je toliko ljubil, za

katero je živel in neumorno delal, zatisnil je svoje oči dragi naš tovariš kanonik Klun. Bog vsega močnejši, ki ga je k sebi poklical v dobi krepke moške starosti brez dolge in mučne bolezni, prihranil mu je marsikatero težavo in bridkost, katera čaka človeka v dobi starosti. In v daljni tuji deželi bila mu je še zadnja tolažba. Ko je čutil, da mu sega mrzloledena roka smrti do srca, prihitel je njegov stari tovariš in prijatelj državni poslanec Naberger, gledal je še jedenkrat in sicer zadnjikrat v življenju v obličje dragega prijatelja-brata Slovenca in slišal je zadnje besede na tem svetu v materinem jeziku, katerega je toliko ljubil in spoštoval. Zdaj pa počiva v zemlji domači — na mirodvoru, kjer počivajo njegovi nekdanji prijatelji-tovariši deželni poslanci Bleiweis, Robič, Zarnik in Poklukar. Ljubezen, spoštovanje in hvaležnost naroda, katera ga je spremljala do hladne gomile, ohranila mu bo tudi trajni častni spomin.

Gospodje deželni poslanci, ki so se pri pogrebu tovariša Kluna skoro v polnem številu zbrali, pokazali so že svoje živo sožalje o bridki zgubi dragega tovariša, in danes, ko se bo zadnjikrat zapisalo ime poslanca Kluna v zapisniku deželnega zbora, zabeležilo se bo soglasno žalovanje deželnega zbora.

Govor glavarjev so v znamenje sožalja stoje poslušali poslanci. — Razni predlogi deželnega odbora so se izročili posameznim odsekom. Potem je prišlo na vrsto ustno poročilo odseka za letno poročilo, o katerem so poročali poslanci Grasselli, Wurzbach, Pfeifer, Krsnik, Ažman in Schweiger. Obširneje o tem poročamo pozneje. — V finančni odsek je bil namesto pokojnega poslanca kanonika Kluna izvoljen s 26 glasovi poslanec Pfeifer.

Poslanec Murnik je predlagal z ozirom na kratko dobo, ki je odmerjena zborovanju, da se prošnje, ki se določijo zbornici, sedaj ne razprav-

LISTEK

Izlet v Pompeje in na Vezuv.

(Spisal Fr. Kovačič.)

(Dalje.)

Hitro ko stopimo skozi Porta Marina v mesto, imamo na desno tri sobe z različnimi izkopinami. Ob stenah je razvrščeno različno orodje in posodje, vrata, pohištvo, okamenela debela itd. Po sredi so steklene omare z mrtvimi trupli, ki obiskovalca posebno zanimajo.

Z vodo premočen pepel se je prijel trupel kakor testo in vsaka poteza se je vtisnila v ta model. Truplo se je sčasoma posušilo in tako je ostala votla praznina. Pri izkopanju so prav umetno in previdno votlino zalili s sadro (gipsom) in potem skorjo odluščili. Tako so dobili prav natančne posnetke nesrečnežev, ki so v svojih hišah našli smrt. Vsi so strašno zviti, nekateri ležé na hrbtu, drugi na obrazu, grozna smrt je vtisnila vsem očitne sledove. V jedni omari vidimo mater v obupnem položaju, zraven nje pa hčerko, ki je imela mirno smrt. V drugi omari leži zviti človek z nenavadno mirnim obličjem, kakor da bi sladko spal. Najbrž ga je smrt dohitela v spanju ali pa v omotici. Vsaka poteza na licu, vsak zavoj obleke, vsaka krita lasij na glavi se dobro pozna.

V drugih omarah še vidimo sežgane kruhe in fige, katere so našli po kuhinjah. — Po mestu se nahaja več pekarij, a povsod so zraven mlinci, oziroma žrnjice, kjer so si peki sproti mleti potrebno moko.

Nad vse zanimive so pompejske hiše; one nam prav živo predstavljajo domače življenje starih Rimljanov in Grkov. Dočim so po Grškem in v samem Rimu vsled premnogih nezgod izginile starinske hiše, ohranile so se nam tukaj v prvotni obliki. Bistveno so si popolnoma jednake, a znaten razloček je med starimi in našimi modernimi domovi. Pri nas je glavni del obrnjen na ulico in tudi lepše okrašen, pri starih je ravno nasprotno. Ulična stran je prav jednolična, gole stene brez oken, le tu in tam je kako okence z železnimi križi. V sredini zida stojé precej nizka vrata, ki so bila navadno zaprta. Poseben suženj je opravljal službo vratarja. Tako je bila starinska hiša zunanjemu svetu popolnoma zaprta. Dandanes nahajamo kaj takega le še na Jutrovem. Ta način zidanja se nam zdi nekako neroden, vendar nam lepo razlaga, kake pojme so imeli stari o družbinskem življenju.

Domače ognjišče in družina, to je bilo pravo svetišče starih. Pod varstvom domačih bogov larov in penatov je vladal hišni oče samostalno v svoji družini, ki je bila za zunanji svet, celo za državo, nedotakljiva. Previsoko so čislali družinsko življenje,

da bi je izpostavljali profanaciji zunanjega sveta. Hišni gospodar, ki se je po dnevu vrtel na foru in po sodiščih v valovih političnega življenja, se je vesel vračal v svojo družino, kamor ni segal hrup javnih poslov, kjer je bil sam svoj.

(Dalje sledi.)

Iz Wörishofen-a,

dne 28. jun.

(Dalje.)

VI.

Sedanje vreme na Bavarskem je kakor siten, razvajan otrok, kisle se drži, malokdaj se nasmeje, jokalo bi najraje. Ne vem, kakšno je zdolaj pri vas na Kranjskem. Tu bivam že skoraj 14 dni, pa smo imeli samo dva dneva brez dežja, pa še takrat smo solnce videli le nekaj ur. Vsled tega je zjutraj in zvečer občuten mrz, toplomer se stisne do 6° R.

Tako vreme je Kneippovcem silno neprijetno, ker ne morejo na daljne sprehode v okolico, — hoditi, prav veliko hoditi in sploh zunaj biti, nam je pa strogo naročeno od monsig. Kneippa. Pozabil sem bil omeniti, da je sv. Oče Leon XIII. l. 1893 počastil velezaslužnega švabskega župnika Kneippa z naslovom „tajnega komornika“, zato ga vse sploh nagovarja s „Herr Praelat“. Na vse konce sveta

lajo v odsekih ozir. zbornici, marveč da se izroče deželni odboru. — Sprejeto.

Za načelnika finančnemu odseku namesto umrlega poslanca Kluna je bil izvoljen poslanec dr. Papež.

Do četrta bodo odseki rešili predloženo jim delo, zato je napovedana prihodnja deželnozborska seja v četrtek ob desetih.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. julija.

Volitve v nižje-avstrijski deželni zbor se vrše po poročilu dunajskih listov tekom meseca oktobra. Z dnem 6. oktobra dosluži dosedanji deželni zbor in nato se takoj razpišejo nove volitve, kakor je baje zatrjeval namestnik grof Kielmansegg povodom zadnje seje nekaterim deželnim poslancem. Volitve se vrše seveda po novem volilnem redu, katerega je vsprejel deželni zbor v zadnjem zasedanju in toraj prvokrat tudi v kmečkih občinah direktno.

Nižjeavstrijski deželni zbor je z drugo sejo končal izredno zasedanje in s tem tudi prestal svojo šestletno delavno dobo. Rešila se je mej drugim vladna predloga o volilnem redu za deželni zbor v smislu sklepov odseka za preosnovo volilnega reda, po katerih je namreč vsaka občina z 250 prebivalci volilni kraj. Pri razpravi o točki 13. je predlagal poslanec Gregorig, naj se odvzame volilna pravica vsem krščenim in nekrščenim židom, kateri predlog se seveda ni vsprejel, akoravno ga je priporočal tudi poslanec Schneider. Vse ostale točke so se vsprejele nespremenjene. Namestnik grof Kielmansegg in deželni maršal sta odgovarjala na nekatere interpelacije, stavljene v prvi seji. Poslanec Noske je igral v tej seji vlogo denuncijanta in hotel počrniti večino dunajskega mestnega zastopa, toda ni se mu posrečilo, kajti podžupan dr. Lueger mu je na vse napade prav dobro odgovarjal. Koncem seje se je deželni maršal zahvalil poslancem za vztrajno sodelovanje in z „hoch“-klici na cesarja zaključil zadnje zasedanje odsluženega deželnega zbora.

Sv. Oče o ogerskih razmerah. Glasilo ogerske ljudske stranke „Alkotmany“ poroča o jako pomenljivi izjavi sv. Očeta o razmerah na Ogerskem. Na poročilo ogerske duhovščine, da se prav dobro razvija kat. gibanje in da nova ljudska stranka z vsakim dnevom dobiva novih močij mej lajki, odgovarja poglavar katoliške cerkve nastopno: »Da, vedel sem, da je ogersko ljudstvo dobro, da je zvesto svoji veri in to ravno mi daje upanje, da prisije kmalu lepša zarija nad vašo domovino.« — Nikakor pa ne more sv. Oče prikriti svoje bolesti nad najnovejšimi boji zoper katoliško vero in s posebno žalostjo omenja, da še celo magnatska zbornica ni imela toliko sobojnikov za katoliško stvar, da bi odbijali mnogoštevilne nečuvane napade. »Prostozidarstvo, židovski denar in s tem denarjem podpirani in vzdrževani tiranski liberalizem so najnevarnejši in najškodljivejši na-

sprotniki, ki okužujejo dobro srčno, toda še ne dovolj zavestno prebivalstvo.« Besede sv. Očeta so le prerisnične, in katol. ljudska stranka ima težavno nalogo, katero bode pa z vstrajnim delovanjem po mnogih ljutih borbah gotovo sijajno dovršila.

Rudini in trozveza. V italijanski poslanski zbornici je minuli torek pozivljaj poslanec Fortis povodom razprave o proračunu za zunanje ministertvo vlado, naj mej drugim tudi skrbi zato, da se zavezniki Italije bolj brigajo za stvari, ki so za Italijo velike važnosti. Nemčija se prav nič ne zanima za balkanske zadeve in Avstro-Ogerska ne za ravnotežje v Srednjem morju in za Eritrejo. V delno zadostilo za te pomanjkljivosti vživa Italija sicer prijateljstvo Anglije, vendar je to prijateljstvo znatno omejeno vsled obestranskih interesov. Treba je toraj, da se zboljšajo zvezne pogodbe. Govornik upa, da je ministerski predsednik že storil v to svrhu potrebne korake. Na to interpelacijo je odgovoril ministerski predsednik Rudini, da je o potrebi trozveze prepričan vsak italijanski državljani in tudi o koristi, ki izvira iz prijateljstva z Anglijo, ne more nihče dvomiti. To prijateljstvo je potrebno dopolnilo obstoječe trozveze. Vlada si resno prizadeva, zboljšati pogodbe trozveze in sicer v interesu Italije, kakor tudi vseh zaveznikov. Konečno naznani Rudini, da je vlada že storila potrebne korake. — Ta izjava italijanskega ministerskega predsednika je jako ne ljubo iznenadila avstrijske kroge. Nekateri še nočejo prav verjeti resničnosti objavljenih Rudinijevih besedij ter pričakujejo iz Rima določnejših pojasnil. Od vsebine iz Rima došli natančnih pojasnil je po mnenju merodajnih krogov odvisno stališče Avstro-Ogerske in brezdomno tudi Nemčije. Tudi v nemških krogih so nad to vestjo zelo iznebadeni, vendar pa še čakajo njene potrditve z italijanske strani.

Verouk v italijanski zbornici. Pred nekaj dnevi se je razpravljalo v italijanski poslanski zbornici vprašanje glede verouka v ljudskih šolah. V tej seji je predlagalo sedemnajst poslancev pod vodstvom Prinettija in Molmentija nastopno resolucijo: Zbornica izraža nado, da bode vlada takoj spremenila pravilnik za elementarni pouk in sicer v tem smislu, da se takoj uveljavi že davno vsprejeti in potrjeni zakon, ki določa, da se mora veronauk poučevati v vseh elementarnih šolah. Kakor je znano, se ta zakon ni izvrševal celo vrsto let in se je veronauk poučeval le tam, koder je to odobrilo občinsko zastopstvo. Na ta način se lahko odpravi verouk polagoma na vseh šolah, kakor hitro se ta naredba zdi umestnejša posamnim občinskim zastopom. Da je kaj takega mogoče v državi, koder slove prvi člen državne ustave: „Rimsko-katoliška in apostolska vera je državna vera“, se ne moremo čuditi, ako pomislimo, da na Monte citorio zaman iščemo večine, ki bi se zavedala katoliških načel. Toraj se tudi ne moremo čuditi, da je zgoraj navedena resolucija provzročila veliko nejevoljo in je velik del poslancev glasno ugovarjal vsaki spremembi v tem oziru. Pri tem so se posebno odlikovali po-

slanci Tecchio, Ghigi, Carcano in Pastore. Veliko število poslancev je zahtevalo, da se popolno odpravi verouk iz vseh elementarnih šol. Drugi so bili zopet mnenja, naj ostane v tem oziru vse pri starem in naj se, koder se pokaže „potreba“, s posebnimi odloki omeji pouk v veronauku. V takih okolištinah je toraj skoro nemogoče, nadjati se kakega zboljšanja v tem oziru, dokler ne bode namreč italijansko prebivalstvo poslalo na Monte citorio določnejših mož. Vendar pa ne smemo popolno prezreti dobre strani v imenovani seji poslanske zbornice. Ta seja je namreč v teku celih desetih let prva, v kateri se je sploh govorilo o verouku na ljudskih šolah; le sem ter tje se je z malo besedami omenjalo te prevažne zadeve, toda te besede so bile naperjene le proti verouku. Vsekako ima znamenovati katoliška stvar pomenljiv vspeh, kajti tudi vlada si ni upala odgovarjati v nobenem oziru.

Armenske kroge v Mali Aziji je zelo iznenadilo povelje turške vlade, s katerim se določa, da se morajo pomoriti vsi Armenci, katerim se je dokazalo, da so izvršili v zadnjih nemirih kak umor. Pet Armencev je v zadnjih dneh že doletela taka kazn in sedaj ima pripravljena turška vlada še najmanj takih žrtev, ki bodo morale nasititi krvoločnost Turčinov. Ta korak turške vlade je prebivalstvo tem bolj razburil, ker se v turškem glavnem mestu že več let niso izvršile jednake sodbe, posebno pa zato, ker ni obsojen na smrt nobeden mohamedanskih zločincev, akoravno so se ti v zadnjih nemirih najbolj odlikovali po svojih krvoločnih činih. To je toraj zopet nov dokaz o nepravilnosti turške vlade. Nemohamedanci se obsojajo, mej tem ko se velikim zločincem izlamskega veroizpovedanja niti las ne zakrivi. V takih okolištinah se toraj nikakor ne moremo čuditi, ako od dne do dne bolj raste nezadovoljnost mej ondornimi kristijani, ki se niti braniti ne smejo, ako jih napadajo bojaželjni Turčini. S takimi naredbami turška vlada pač ne bode vdušila splošne razburjenosti, marveč jo le še bolj pomnoževala tako dolgo, dokler ne navstane splošna revolucija.

Položaj v južni Afriki je zelo resen. Komaj so angleški nasilniki in zatiralci zadušili prvi upor in menili, da je s tem rešeno težavno afriško vprašanje, že se pojavljajo novi nemiri, katerim so dali povod jednaki motivi, kakor prvim nemirom. Ponovljeni izkoriščevalni in zatirovalni zistem je dovedel domačine že do obupnosti in toraj se ni čuditi, ako vedno marljiveje prijemajo za orožje in so pripravljeni boriti se za svoje pravice do skrajnosti. Pa ne samo afriški rodovi, marveč tudi v Londonu so že uvideli, da toliko čislana in oboževana Chartered Company ni taka v svojem poslovanju, kakoršno se je pokazala v začetku in navidezno. Tudi angleška vlada je jela nekoliko strožje postopati z velemogočno družbo. Govori se, da so se v minulem tednu menjavala zelo ostra pisma mej kolonijskim uradom in ravnateljstvom zlate družbe. Čuti se, da je vladi mnogo do tega, da prej ko prej odstopita ravnatelja Rhodes in Beit ter se uvedo stroge pre-

se je razletel glas o njegovih zdravilnih uspehih, — zato mu tudi ne manjka prošenj in zahval, daril in odlikovanj od raznih strani. Patrijarh jeruzalemski ga je imenoval komturjem viteškega reda sv. groba. Vlada bavarska se doslej ni še spomnila slovečega deželana, a danes je bil minister notranji z nadpredsednikom augsburškim pri prelatsu, ogledal važniše zavode in se jako pohvalno izrazil o vsem, kar je videl. Govori se, da bode tudi od te strani Kneippa doletelo nekaj posebnega. In to po vsi pravici. Kneipp je brez dvojbe eden prvih genijev tega stoletja. In ako ne bi družega imel od daljnega izleta na Bavarsko, kakor to, da sem osebno spoznal in slišal tega nenavadnega moža, sem srečen in popolnem zadovoljen.

G. prelat tedaj zahteva od vseh tukaj zdravja iskajočih pristašev, da so kar največ mogoče zunaj, na planem. Nihče ne sme vzeti obliva z mrzlo vodo, ako se ne čuti gorkega; kogar mrazi, mora poprej život ogreti s hojo ali pa v postelji. Isto tako je zapovedano, po oblivu saj četrto ure po zaprtem hodišču (Wandelbahn) tekati gori in doli, da se obudi reakcija in pospeši krvotok po žilah. Zakaj to je nekako jedro Kneippove mrzlovodne metode: poživiti in okrepčati cirkulacijo krvi. — In zares, — kmalu po prejetem oblivu nastopi vsled gibanja prijetna gorkota po vsem telesu.

Sprehajamo se tedaj Kneippovci prav dosti,

večji del dneva s tem potratimo. Čevljev seveda ne vidiš, vsak je čisto bos ali v sandalah, bodi dež ali solnce. In glejte, akoravno bosonogi letamo po cestah, po mokri travi, po plitvih vodících, nihče nič ne toži o kataru, glavoboli ali zobobolu, driski ali enacih drugod splošnih posledicah vremenskih sprememb.

Prav ima torej Kneipp, da vseskozi priporoča in ponavlja: naravski živeti, vtrjevati se, ne razvajati života, potem bomo zdravi in veseli, močni in stari. Po mestih seveda ne gre, bosonog hoditi po ulicah, pa znabiti ima kdo doma v kleti kamnit tlak, naj hodi po njem vsak dan dva- ali trikrat četrto ure. Ako tega nima, naj zmoči tla v sobi ali naj gre na rosno travo.

Tako se bode polagoma vtrdil in zginila bo marsikatera slabost, ki mu dela sitnosti. Proti migreni, ki ima toliko ženskih pod svojo kruto oblastjo, ni boljšega pomočka kot ravno imenovani. Silno zdravo je tudi, hoditi v sandalah, v začetku po malem okoli poldna, potem čedalje delj časa, da se noge privadijo.

Tega najprostejega vtrjevalnega sredstva ne morem dovolj priporočati dragim rojakom. Po letu nogovice in čevlje doli, — pa sandale privezati. Kdor se pa boji, naj vzame saj dvakrat v tednu jeden „Halbbad“; vsede se v vodo, katera mu segaj

do prsij, in ostani notri samo tako dolgo, da našteje do 6. Taka kopelj upliva dobrodejno na ves život in izvaja nezdrave snovi iz njega.

Sprehajališč imamo tu na izbero. Na vse strani so izpeljane steze po polju in travnikih. Okolica je prostrana, valovita gorska ravan; zemlja siva ilovica, pa zelo rodovitna; travniki poraščeni z visoko in gosto travo. Povsod vidiš majhne smrekove gozdiče, po njih prijazne steze. Tudi majhnih in večjih lokev je mnogo.

Danes zjutraj sem šel k takozvanemu „jezeru“, v katerega se pod zemljo izceja voda iz močvirnih travnikov. Kdor hoče, lahko po tem jezeru čolnari in ribari, le oglasiti se mora pri lastniku „Kronenwirthu“ v Wörishofnu. Tovariš, vesel Kelmorajne, mi je pokazal v bližnjem gozdu visoko v smrekah visečo posteljo, v katero hodi že štiri leta po letu in po zimi spat neki zobni tehnik. Prišel je bil pred več leti h Kneippu po zdravje. Zboljšalo se mu je in kraj toliko prikupil, da se je kot „dentist“ tukaj ustanovil. Sobnega zraka ne more prenašati, zato hodi spat na smreke. Veje so toliko odrezane, da lahko po klinih pleza gori in doli. Pravijo, da je tu več taci naravoljubov, ki hodijo spat na plano. Komur ugaja, — prav, toda Kneipp svari pred pretiravo, katera vodi v bolezen in nesrečo, ter ob jednom jemlje kredit njegovi metodi.

(Dalje sledi.)

membe v celem poslovanju. Upati je, da se zatiranim afriškim rodovom konečno vendar le posreči osvoboditi se krivičnega nasilskega jarma.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. julija.

(Pernerstorferjev shod.) Iz sobotnega našega poročila je razvidno, da se posl. Pernerstorfer kar ni upal dotakniti točke dnevnega reda: »politični položaj«, ampak da je hodil okolu nje, kakor maček okolu vrele kafe. Tudi »Narod« pripozna to. — Kot »pravični« soc. demokrat bi imel v središču zatiranih Slovencev lepo priliko govoriti o avstrijskem političnem položaju. V avstrijskem političnem položaju smo Slovenci precejšnja točka; celjska gimnazija je vrgla kar celo ministerstvo. Seveda, razlagati ob enem ta politični položaj nemškimi nacionalcem, »narodni stranki« in nemškim soc. demokratom, bi bilo preumetno. Dobro bi se prilegel tukajšnjim soc. demokratom pouk o »političnem položaju« in morda tudi o — narodni enakopravnosti, da bi ne govorili, kadar so med seboj, tako zaničljivo o našem narodu in našem jeziku. To bi bilo umestno in potrebno, ne pa razviti tak »švefel«, s kakršnim je zabaval občinstvo. Povedal bi bil lahko veliko — pa ni nič. Zdelo se mu je tako umestnejše in koristnejše, ker le z molčanjem je mogel med nami napraviti kaj vtisa. Bil je Pernerstorferjev shod res precej »krotak«, prava večerna zabava brez posledic. — »Narodov« članek prav elegično konča z bojaznijo, »da delavsko ljudstvo zaide v tujo organizacijo, ter se navzije duševnega kruha, kateri ne bo tako nedolžen, kakor je bil konečno sinočni, Pernerstorferjev«... Torej le na delo, na vestno in pošteno delo po načelih krščanskega socializma, na katerega ste bobnali za časa shoda zaupnih mož. Odbacnite pa prej socialne demokrate in potem si na tem polju ne bomo na poti drug drugemu. — »Narodovo« notico o shodu je pisala tista zlobna roka, katera vedno največ blata pomaši v predale »Slov. Naroda«. Na one opazke samo to: Iz vrst soc. demokratov je priletel med slov. delavce prvi vrček. Pobijati se ne dajo in v bodoče bodo to z večjo močjo dokazali. Ni skandalozno za slovenske delavce, če se sprimejo s socialnimi demokrati, skandalozno pa je za narodno stranko, oziroma ljubljanskega Stambulova dr. Tavčarja, da ljubezniči s soc. demokrati.

(V proračun vojaškega ministerstva) je povzetih 100.000 gld. kot prvi del 300.000 gld., odločenih za zgradbo nove garnizijske bolnice v Ljubljani.

(Nova maša.) Na Bučki bode daroval 26. julija novo mašo Laetus Kovač, ondotni rojak, iz reda sv. Frančiška, sedaj v bogoslovji v Solnogradu.

(Dnevni red) redni seji občinskega sveta ljubljanskega, v torek, 7. dan julija 1896 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnopravnega in finančnega odseka poročilo o najetju posojila za topničarsko vojašnico. IV. Finančnega odseka poročili: a) o računskih zaključkih za mestno klavnico in mestno loterijsko posojilo za 1895 l.; b) o prošnji »kluba slov. biciklistov Ljubljana« glede najemnine za travnik Podturnom. V. Stavbinskega odseka poročilo o prizivu »Drsališkega društva« proti prepovedi magistratovi glede gradnje žične ograje okrog drsališča. VI. Policijskega odseka poročilo o kolesarskem redu. VII. Finančnega odseka poročili: a) o predlogu mestnega knjigovodstva glede odpisa nekaterih neiztirljivih zaostankov najemščine za košnjo na mestnih senožetih; b) o obč. svetov. IV. Hraskega predlogu, da se dovolijo onim magistr. uradnikom, ki so imeli ob potresu več pšla, posebne nagrade. VIII. Stavbinskega odseka poročila: a) o prizivu Fr. Doberleta proti določbi, da je na cesti v Mestni log graditi najmanj jednonadstropne hiše; b) o protestu Fr. Štruklja proti določeni stavb. črti v Dolgih ulicah; c) o prizivu Jos. Umeka zaradi podiranja ločilnega zidu med njegovim in L. Blaznikovim posestvom; d) o prizivu Josipa Poeka glede zaukazane poprave hiš. št. 8. in 14. na Starem trgu. IX. Policijskega

edseka poročilo o prizivu Srečka Tomana proti magistr. odredbi glede oproščenja pasje takse.

(Uradne ure pri mestnem magistratu.) Uradne ure pri mestnem magistratu ljubljanskem so ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje, vendar je v vsakem magistratnem uradu od 9. do 11. ure dopoldne navzoč po jeden uradnik zaradi eventuelnih nujnih zadev, na kar se občinstvo opozarja.

(Mature na novomeški gimnaziji) se je udeležilo vseh 14 osmošolcev, od teh je napravil eden z odliko, osem s prvim redom, trije ponavljajo izpit čez dva meseca in dva sta odložena na jedno leto.

(Iz Idrije.) 5. t. m. je umrl nadsvetnik Adolf Plaminek. Seboj je nesel precej načrtov. Umrl je nepraviden. R. i. p. — V soboto 4. t. m. so volili župana. Trikrat so ponavljali volitev, a uspeha ni bilo, odločil je naposled žreb med prejšnjim županom F. Didičem in 26-letnim trgovcem s čipkami Drag. Lapajnetem poslednjemu v prid. Takoj nato je zavihrala rdeča zastava z gostilne, kjer se shajajo socialni demokrati.

(Iz Slavine) 3. julija. Danes jutraj o pol petih se je slišalo tukaj votlo bobnenje in potem se je rahlo potreslo. Minulo je hitro.

(Iz ombrometrične opazovalnice v Želimljah.) Glasom dnevnega zapisnika je na tej postajnici bilo v preteklem polletju mokrote v milimetrih kakor sledi: prosinca 6·3, svečana 35·9, sušca 88·3, aprila 74·9, majnika 142·2, junija 161·1. Najdebeleja snežna plast je bila 26. svečana, namreč 33 cm., največ dežja pa je padlo v noči od 26. do 27. junija, namreč 80·2 mm., kar je povzročilo po dolini povodenj. Dne 6. junija je bil po ljubljanskem barju in okolici velik nalive, tu v dolini pa samo nekaj kapljic.

(Iz Želimelj.) Kaj lepo je kazalo po naših travnikih in poljih do zadnjega časa. Velika naliva z dne 26. junija pa 1. t. m. pa sta nam na obojem mnogo škodovala. Veliki nalive od 26. junija je napravil povodenj, ki je niže ležeče travnike vse poblatila in pomendrala, že deloma pokošeno travo pa odnesla. Visoka in lepa žita pa je tudi potlačilo, da ne bodo mogla tako lepo dozoreti. Posebno veliko škodo pa nam napravlja potok Zelimejščica leto za letom. Ker se ob nalih mahoma vsa voda iz golskih hribov pridrvi, se je v teku let struga že vsa s peskom in kamenjem zasula. Vsled tega pa sedaj pri vsakem večjem naliveu voda bregove prestopa ter se po ob vodi ležečih njivah in travnikih razliva, puščajoč za sabo pesek in kamenje. Ne kaže drugače, kakor da bode treba vodi novo pot odkazati ter ji napraviti novo strugo. Tega pa občina sama ne bode zmogla in prav vredna je, da ji pride v tem visoki deželni odbor na pomoč. Na večer 1. t. m. je bil zopet velik nalive. Spremljal ga je vihar, blisk in tresk. Nekako ob 1/2 10. uri zvečer je tresčilo v Pijavi Gorici v Skubčev kozolec dvojak, 12 oken velik, ki je bil mahoma v ognju in ves pogorel, ker je bil natlačen z deteljo in mrvo. Pogorel je tudi Korunov pod. Sreča še, da se ni kak človek ponesrečil. — Drevje je kaj lepo cvetelo tudi v ugodnem času. Pa — Bog vé, kaj je vzrok — češplje ne bodo posebno polne, pač pa jabolka in še posebno orehi, kakor malokdaj.

(Darovi) doposlani uredništvu »Slovenca«: Za monsign. Jeranovo dijaško mizo: Neimenovan 10 gl. — G. poslanec dr. Ign. Zitnik 5 gld. — Č. g. Fr. Eržen, župnik na Zalemlogu 2 gld. — Za pogorele v Hrenovicah: Neimenovan 5 gld. — Za poškodovane v Buzetu in okolici: Neimenovan 5 gl. — Bog stotero plačuj blagim dobrotnikom!

* * *

(Veronauk) se bode vsled odloka naučnega ministerstva pričel podučevati z šolskim letom 1896—97 na štajerskih višjih realkah po jedno uro na teden v treh višjih razredih.

(Iz lavantinske škoflje.) Upraviteljem fare St. Jurij ob južni železnici je imenovan ondotni kapelan č. g. Valentin Mikuš. — Nevarno je zbolel č. g. župnik A. Urek v Polzeli. — Zlato mašo bode 26. t. m. obhajal vel. č. g. duhovni svetovalec in župnik Josip Slavič, pri sv. Ani.

* * *

(Iz Reke) 5. jul.: Slavnost blagoslova zastave »Jadranske vile« zvršila se je lepo in točno po programu. Došlo je precej gostov iz raznih krajev Hrvatske, in tudi iz Ljubljane bili so zastopani pevci po društvu »Iliriji«, čigar kvartet je posebno dopadel. — Prihajajoče goste je odbor na reškem kolodvoru sprejemal in odkazoval bivališča. Se ve da so morala vsa društva skozi Reko, a šlo je vse v najlepšem redu in ni bilo oba dni nikakšnega žaljenja, policija je neki dobila strogi nalog na to paziti. Rečani so se še celo drugi dan obilno vdeležili ljudske zabave v bližnji Martinšćici. Tedaj le neki posebni kliki moralo se je opomniti, da naj ne izživlje demonstracij, — mogoče da se je bila zadosti zaplela v zadrego pred petimi leti. — Vlada je odstopila društvu lepo gimnazijalno dvorano za svečani shod po dovršenem blagoslovu zastave. Doseglo se je to dovoljenje tem laglje, ker so sodelovale pri svečanosti različne osebe brez obzira na politično mišljenje, kakor n. pr. kot. predstojnik, načelnik, i. dr. Opreznosti je treba samo, da bi se vpliv in drugo ne razširil. — Zabava v Martinšćici bila je lepa in živahna. Čudno se nam vendar zdi, kako da je neke vrste ljudem — čifutom — še celo ob taki priložnosti dovoljeno žaliti versko čustvo, kakor je storil židov »Pfau« z nedostojnimi plakati. Mari je hotel s tem potrditi, da je njegov »Cognjac« poštena roba? Pred malo leti došel je sem kot revni židovčič, a sedaj računa že s stotisoči. Ne, njegovih kemiških proizvodov ne more se priporočati kot pravih, vse pravi, da je »pacar«. — Drugi dan so imela pevska društva izlet po morju in na parobrodu sednico. Dan je bil krasen, morje mirno, zares zanimiva vožnja zlasti za ptujca. Vrnili so se v reško luko okolo ene ure popoldne in potem je bil skupni obed in zabava. Zvečer so se društva razšla z ugodnimi spomini na lepo Primorje, kjer vendar Hrvat ne gospodari.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda.) Litjske in litjsko-šmartinske podružnice pišejo sledeče: »Naši dični družbi za god 5. t. m. in v počastenje družbinemu podpredsedniku gospodu Luki Svetec-u, ki bode letos praznoval svojo sedemdesetletnico, pošiljamo 300 gld. pokroviteljstvie, in sicer »Litjske Slovenke« 200 gld., zastopnici ste gospa Milivoja Vončinova št. III. in gospa Nežika Lenček-ova št. IV., »Litjsko-šmartinske« pa pošiljajo 100 gld., zastopala jih bode gospica Minka Demšarjeva št. VI. Temu velikodušnemu činu litjskih in litjsko-šmartinskih Slovencev, ki brezdomno korakajo slovenskemu ženstvu na čelu, nam ni pristavljati ničesa, pač pa vekovitih besedi: Pojdi in tudi ti tako stori!

(Hranilnica in posojilnica v Srednji Vasi v Bohinji) objavlja k zaključku prvega polulettja dne 30. junija 1896 te-le podatke: Vložilo je 167 strank 24.295 gld. 80 kr., vzdignilo pa je 55 vlagateljv 6370 gld. Posodilo se je 87 udom 13.133 gld. in naložilo se pri »Zvezi« 16.000 gld. Vrnilo je 17 dolžnikov 4145 gld. (med temi »Zveza« 1000 gld.) Vplačalo se je 608 gld. 81 kr., izplačalo pa 28 gld. 84 kr. obresti. Pripilo je 100 novih udov in odstopila 2. Skupni denarni promet znaša 30.656 gld. 20 kr. dohodkov in 30.342 gld. 85 kr. izdatkov. — Z dnem 1. julija 1896 znižalo je načelnštvo obresti na osobni kredit od 5 1/2 na 5 odstotkov. J. R.

(Hranilnica in posojilnica v Črni na Koroškem) je imela 1895. l. 44.398 gld. 58 kr. prometa, t. j. 8432 gld. 48 kr. več kakor leta 1894. Zadržnikov bilo je koncem leta 1895 206, ki imajo na deležih 674 gld. Hranilnih vlog se je na novo vložilo 13.680 gld. 61 kr., vzdignilo pa 11.926 gld. 86 kr. Obresti se je pripisalo 1400 gld. 87 kr. Stanje hranilnih vlog s kapitaliziranimi obrestmi je 38.277 gld. 99 kr., to je 3242 gld. 19 kr. več kakor leta 1894. Posojil se je na novo dalo 8261 gld., povrnilo 3617 gld., ostalo koncem leta 36.845 gld., t. j. 4691 gld. več kakor leta 1894. Račun dobička in izgube, t. j. čisti dobiček, znaša 291 gld. 67 kr., od čistega dobička se je dovolilo 25 gld. za velikovško šolo, 20 gld. domačim podpore vrednim šolarjem in 10 gld. za nakup šolskih knjig. Splošni rezervni sklad je narastel na 644 gld. 70 kr. Upravno premoženje (zadržno stanje) 39.987 gld. 37 kr., t. j. 3185 gld. 51 kr. več kakor leta 1894.

Telegrami.

Trst, 6. julija. Tukajšni trgovci so se sporazumeli, da od sedaj naprej ostanejo ob

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

nedeljah zaprte vse prodajalnice. Včeraj sta se temu sklepu izneverila samo dva trgovca, katera so pa ostali prisilili, da sta zaprla svoje prodajalniške prostore.

Levov, 6. julija. Kardinal metropolit Sembratovič se je povrnil iz Rima.

Budimpešta, 6. julija. Včerajšnji ljudski shod, katerega je priredila katoliška ljudska stranka v Eisenburgu, so nasprotniki razbili. Tri osebe so bile ranjene.

Pariz, 6. julija. „Agence Hawas“ poroča iz Aten 4. t. mes.: Jutri se snidejo vstaški zastopniki v posvet. Namerava se proglasiti zvezo z Grško in sestaviti besedilo oklica na kretansko prebivalstvo. Za vršitev narodne skupščine ni nikakega upanja. Krščanski poslanci so z malo izjemami vložili ostavko.

Carigrad, 6. julija. Civilnim nadzornikom so bili imenovani Hamdy Bey za vilajeta Drenopolje in Solun, Muhasin Bey za vilajeta Janina in Skutari ter Fehim Bey za vilajeta Kosovo in Monastir.

Rim, 6. julija. „Agencia Stefani“ poroča iz Masave, da je general Baldissera odpotoval v Italijo.

London, 6. julija. Iz Shanghaija se poroča: Resen nemir se je pojavil v mejnih pokrajinah Riangen in Šantung. Več francoskih misijonskih postaj so nemirneži razdejali in umorili veliko število kristijanov.

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi in na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preizkušenega učinka je **železnato vino** lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Pol literska steklenica velja 1 gld., pet pol literskih steklenic gld. 4-50. (122 50—20) 2

Star, vendar še raben

476 3—3

klavir

je za nizko ceno **na prodaj**. — Več se zve pri uredništvu „Slovenca“.

Okna in vrata

podrte hiše št. 32 na Starem trgu so najceneje na prodaj.

480 3—2

Kranjska stavbinska družba.

Gostilno na Bledu

z novo opravljenimi sobami, dobrimi jedili, izvrstnim dolenjcem in istrijanom, ter **Koslerjev**im marčnim pivom

priporoča

Jakob Peternel,
posestnik.

479 3—2

Umrli so:

4. julija. Franc Ahlin, sprevodnikov sin, 6½ leta, Sv. Petra cesta 15, božjast. — Vancel Sene, delavčev sin, 40 dni, Emonška cesta 8, črevesni katar.

V deželni bolnišnici v Vodmatu:

24. junija. Frančišek Boben, oženjen dninar, 30 let, combustion. — Marija Vavpotič, dninarica, vdova, 52 let, srčna hiba.

25. junija. Elizabeta Lazar, žreblijarjeva žena, 36 let, jetika. — Janez Hammer, samski delavec, 30 let, kap. — Ignacij Gajšek, samski steklobrusc, 22 let, jetika.

26. junija. Frančišek Lampe, oženjen dimnikar, 54 let, pneumonia.

29. junija. Marija in Ana Tekave, novorojena dvojčka, 32 ur, životna nemoč.

2. julija. Ivana Eutrich, višjega kondukterja soproga, 54 let, srčna hiba.

Tuji.

1. julija.

Pri **Maliču**: Moser, Suchecki, Kranz, Ruckel, Hofmann z Dunaja. — Gyula iz Ogerskega. — Koller iz Gradca. — Duria, Laurič iz Trsta. — Rikli iz Bleda.

Pri **Južnem kolodvoru**: Crosatto iz Trsta. — Kletzel iz Štajerskega. — Dinacher iz Gradca. — Levstik iz Senožeč. Hribar iz Pulja.

Pri **Lloydu**: Neumann, Fischer iz Zagreba. — Pauer iz Dunaja. — Krauss iz Budimpešte.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
4	9. zvečer	735.8	17.2	sl. jvzh.	sk. jasno	
5	7. zjutraj	736.9	15.2	sl. szah.	skoro jasno	0.0
	2. popol.	733.8	25.5	p. m. jzah.	del. oblac.	
5	9. zvečer	734.1	19.0	sl. jvzh.	skoro jasno	
6	7. zjutraj	737.2	14.8	sl. sever	megla	0.0
	2. popol.	736.7	25.3	sl. svzh.	jasno	
Srednja temperatura sobote 17.3°, za 2.0° pod normalom.						
Srednja temperatura nedelje 19.9°, za 0.5° nad normalom.						

Koverta s firmo
in
vizitnice
priporoča
„Katol. Tiskarna“
v Ljubljani.

V gostilni pri Lovcu

ob vogalu Rimske in Tržaške ceste v Ljubljani toči se vselej **sveže**, priznано izvrstno graško

Reininghausovo pivo.

Pri naročilih čez ulico na 10 polliterskih steklenic pošljejo se na dom.

Senčnat lep vrt, kegljišče, izborna vina in ukusna jedila so na razpolago.

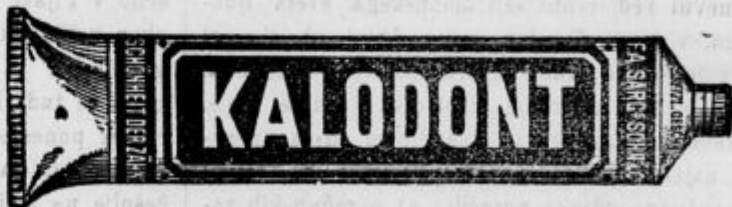
Velespoštovanjem

484 2—1

Peter Krisch.

Sarg-ovo

priznано neobhodno potrebno
sredstvo za čiščenje zob je

mного **milijonkrat**

preizkušen in potrjen, zobnozdravilstveno priporočan kot najboljšo

sredstvo za ohranitev zdravih in lepih zob.

Dobiva se povsodi. 710 30—30

Dunajska borza.

Dne 6. julija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 55 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 15 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 20 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 70 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 40 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	959 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	349 „ 50 „
London vista	119 „ 80 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 72½ „
20 mark	11 „ 74 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 51 „
Italijanski bankovci	44 „ 50 „
C. kr. cekini	5 „ 65 „

Dne 4. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 50 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 „ 50 „
Dunavske vravnave srečke 5%	126 „ — „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 „ — „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	— „ — „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 25 „
Prioritetne obveznice državne železnice	223 „ 50 „
„ „ južne železnice 3%	170 „ — „
„ „ južne železnice 5%	129 „ — „
„ „ dolenjskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	— „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „ — „
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	69 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 „ 60 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3345 „ — „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	422 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103 „ 25 „
Dunajskih lokal. železn. delniška družba	61 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	76 „ 90 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	158 „ — „
Papirnih rubljev 100	126 „ 50 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri šrebanjih, pri izrebanju najtanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vsotni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega prerestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.